

ЗНАЧЕННЯ ЦІННОСТЕЙ В ЖИТТІ ЛЮДИНИ

Вечірко Ілля Вячеславович

студент I курсу факультету права та економіки

Науковий керівник: Крижановська Тетяна Олександрівна

кандидат філософських наук,

доцент кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

Міжнародний гуманітарний університет

м. Одеса, Україна

Актуальність теми полягає в тому, що цінності відіграють дуже важливу роль у житті людини та мають великий вплив на її світогляд. Цінності впливають на поведінку людини та визначають її життєвий шлях. Кожен із нас має власну систему цінностей. Цінності визначають зміст існування особистості та ґрунтують мотивацію її рішень та поведінки. Я вважаю, що цінності присутні в житті кожної людини, бо без цінностей людина вже не є людиною. Філософія розглядає тільки цінності, що виражають сутність людини, універсальні цінності, а також ті, що визначають ядро світогляду, ставлення людини до оточуючого світу. У філософії існують різні системи цінностей в залежності від певної історичної доби її розвитку, на пряму досліджень, особистих спрямувань того чи іншого філософа. Кожна з основних цінностей цих систем виражає суттєве ставлення до світу, надає більш цілісне уявлення про відношення «людина – світ». В усіх аспектах взаємодії зі світом, як природного, так і соціального, людина орієнтується на кінцеву цінність – благо [1, с. 87–92].

Аналізуючи процеси, які відбуваються у світі, можна ствердити, що питання цінностей сьогодні дуже важливе для людини. Цінності охоплюють і регулюють усі аспекти нашого життя. Вони стосуються усіх сфер життя, таких як: фізична, психологічна, суспільна та духовна сфери. Цінності є фундаментом у житті людини, які дозволяють людині постійно розвиватися. Цінності також впливають на емоційний стан та самооцінку [2, с. 9–13].

Так що ж таке цінності і для чого вони потрібні у житті людини? Щоб зрозуміти відповідь на це питання, звернемось до деяких джерел і розглянемо, що з цього приводу думають компетентні люди в цій сфері, а саме: дослідники, педагоги та професіонали у сфері філософії.

На думку польського дослідника М. Лобоцького, цінності – це все те, що вважається важливим і цінним для особистості та суспільства, гідні для наслідування, є метою людських прагнень.

Польський педагог С. Ковальчик вважає, що цінністю є те, що є предметом бажаного, те, чого прагне людина, що є метою людських зусиль.

На думку Т. Томашевського: «цінності реалізуються для того, щоб людина могла досягнути «повінь свого існування», «фізичний і психологічний добро стан» [3, с. 66–68].

Треба відмітити, що думок філософів на цю тему дуже багато і як я для себе зрозумів думки С. Ковальчика і Т. Томашевського між собою схожі і вони показують нам, що треба цінувати тільки те, що насправді важливо для людини і відкидати непотрібний мотлох подалі від себе. Я повністю згоден з ними і вважаю що справжніми цінностями можуть бути тільки ті, які є реально корисними для людини, а найкращі людські цінності – це ті, без яких людина зовсім не зможе існувати.

Треба наголосити, що є один із найдоступніших методів для визначення цінностей, для цього потрібно:

1. Взяти аркуш паперу та записати усе, що вважаєш найважливішим для себе, без чого б ми не змогли б існувати.

2. Записати у себе чи «точно я не можу без цього жити?» Якщо є багато сумнівів прибираємо цей пункт.

3. Всі ці кроки треба робити, до тих пір, поки не залишиться мала частина ваших пунктів, саме це і будуть головні ваші цінності, без яких ви не зможете прожити.

Я вважаю, що дуже важливо розуміти різницю між реально важливими речами і тим, що нам постійно нав'язує суспільство, адже потрібно розуміти, що всі люди унікальні, тобто для кожного все суто індивідуально.

Аналізуючи всі ці факти, ми можемо зрозуміти, що цінності служать нам опорою у нашому житті, якщо ми слідуємо їм, ми можемо жити дуже продуктивним життям. Цінностей у житті людини дуже багато і для кожного вони різні, адже всі люди унікальні, але є загальноприйняті цінності, які підійдуть усім людям.

Право на життя – це найважливіше право, яке має людина, стаття 3 Конституції України проголошує: «Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканість і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю» [4]. Життя – найважливіша цінність людини, бо без життя неможливо уявити взагалі нічого, цінувати життя означає не тільки постійно хвилюватися про нього, але і дбати про здоров'я та свою безпеку.

Здоров'я людини значною мірою залежить саме від її способу життя, тому дуже важливо вести активний спосіб життя, стежити за своїм харчуванням, тобто правильно харчуватися і стежити за кількістю бжв (білки, жири, вуглеводи) в своєму раціоні, тому що їжа – це наша енергія і якщо ми погано харчуватимемося, то і енергії у нас буде мало, отже знизиться наша продуктивність протягом усього дня.

Треба відмітити, що я назвав найголовнішу цінність людини, але ще є велика кількість цінностей у нашому житті. Цінності в житті людини є основою для вибору цілей, способів і умов діяльності, а також допомагають відповісти йому на питання, заради чого він робить ту або іншу справу? Цінності є дуже потужним регулятором життєдіяльності людини. Вони направляють людину на шляху її розвитку і обумовлюють її поведінку і діяльність. Треба розуміти, що всі ці фактори обов'язково впливають на процес формування суспільства в цілому.

Таким чином, можна сказати, що цінність для людини – це те, що має певну вартість, ціну, важливість, значущість чого-небудь і без чого людині стає складно, а іноді й неможливо жити.

Література:

1. Філософія цінностей: історія і сучасність / М. М. Підлісний, В. І. Шубін. Дніпро : Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2017. 177 с.

2. Особистість у розвитку: психологічна теорія і практика : монографія / за ред. С. Д. Максименка, В. Л. Зливкова, С. Б. Кузікової. Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2015. 430 с.

3. Нестайко І., Сеньовська Н. Значення ієрархії цінностей у житті людини (польський досвід). *Ціннісні орієнтири в сучасному світі: теоретичний аналіз та практичний досвід* : збірник тез IV Міжнародної науково-практичної конференції (13–14 травня 2022 року, м. Тернопіль). Тернопіль : Вектор ; ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2022. С. 66–70. URL: http://dspace.tnpu.edu.ua/bitstream/123456789/25698/1/Nestaiko_Senovska.pdf (дата звернення: 12.11.2023).

4. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР / БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр#Text> (дата звернення: 12.11.2023).